

GLAVNI STROKOVNI SVET

Ljubljana, 24. novembra 2021

ZAPISNIK

10. redne seje Glavnega strokovnega sveta (GSS) SZD, ki je zaradi pandemije potekala v obliki videokonference v torek, 9. novembra 2021.

Virtualna prisotnost članov je razvidna iz seznama sodelujočih in prijavljenih prek aplikacije *Zoom* za sočasno sodelovanje prek računalniških ekranov, kar je sestavni del zapisnika.

Sodelujoči so soglasno sprejeli naslednji predlagani

DNEVNI RED:

1. Pregled zapisnika 9. redne seje GSS; M. Šoštarič
2. Potrditev novega temeljnega akta Združenja ortopedov; B. Mavčič
3. Sprememba postopka za vpis na medicinsko fakulteto; M. Cevc
4. Strokovne prednosti in pasti zdravljenja na daljavo; R. Komadina
5. Ponovna obravnava in potrditev priporočil za obravnavo bolnika z astmo na primarni in specialistični pulmološki ravni v Sloveniji; Z. Fras
6. Obravnava in potrditev slovenskih strokovnih stališč za zdravljenje s pripravki železa v nosečnosti ter slovenskih priporočil za rabo nujne kontracepcije; L. Meglič
7. Poziv Ministrstvu za zdravje glede nastale epidemiološke situacije in odgovornosti zdravnikov (R. Komadina)
8. Vloga strokovnih svetov pri nastajanju kurikulumov specializacije; M. Hawlina
9. Etična načela zdravnikov glede izjav o cepljenju; M. Šoštarič
10. Prednovoletno srečanje; R. Komadina

Ad 1.: Pregled zapisnika 9. redne seje GSS

K zapisniku 9. redne seje GSS, ki je potekala v torek, 12. oktobra, sodelujoči niso prispevali pripomb, zato je zapisnik 9. redne seje soglasno sprejet.

SKLEP 1: Potrdi se zapisnik 9. redne seje GSS.

Ad 2.: Potrditev novega temeljnega akta Združenja ortopedov; B. Mavčič

Izr. prof. dr. Blaž Mavčič prisotne seznani, da je bila zadnja različica temeljnega akta Združenja ortopedov zapisana leta 1998, zato je Združenje ortopedov potrebovalo nov statut. Pri pripravi statuta so izhajali iz osnutkov drugih združenj in na ta način prilagodili temeljni akt. Združenje ortopedov tako kot preostala združenja ne pobira članarine in nima lastne članske izkaznice, zato njihovi člani uporabljajo izkaznico SZD. Poleg statuta so prenovili tudi znak ortopedov, dodali so napis v angleškem jeziku, da so prepoznavni tudi na seminarjih v tujini. Kot podpornike so dodali tudi specialiste in specializante, ki aktivno sodelujejo v združenju, a ne plačujejo članarine. Imajo 20 članov, ki plačujejo članarino, in 60 specializantov, ki so članarine opravičeni. Končna različica temeljnega akta je bila posredovala na SZD v odobritev. Izr. prof. dr. Maja Šoštarich preda besedo prim. Matiji Cevcu, ki izr. prof. dr. Blaža Mavčiča seznani, da so specializanti oproščeni članarine, tako da jih lahko uvrstijo med redne člane. Izr. prof. dr. Samo K. Fokter vpraša, koliko je skupno število članov v Združenju ortopedov. Izr. prof. dr. Blaž Mavčič mu odgovori, da jih je okrog 100 članov, tistih, ki plačujejo članarino, pa 20. Prim. Matija Cevc svetuje, naj podporne člane obdržijo, saj bodo ti po zaključku specializacije verjetno postali redni člani.

SKLEP 2: Nov statut Združenja ortopedov je sprejet.

Ad 3.: Sprememba postopka za vpis na medicinsko fakulteto; M. Cevc

Izr. prof. dr. Maja Šoštarich povabi prim. Matija Cevca, da prisotne seznani s predlogom spremembe postopka vpisa na medicinsko fakulteto, ki je bila obravnavana na seji Koordinacije zdravniških organizacij.

Prim. Matija Cevc pove, da je struktura vpisanih na medicinski fakulteti problematična, saj ne pridejo na fakulteto dijaki, ki bi postali najboljši zdravniki. Težava je pri selekcioniranju vpisa, saj trenutni pogoji vpisa niso uravnoteženi glede na spol. Temeljijo le na točkovanju in ne na sprejemnih izpitih, ki so se pred leti izkazali kot dober kriterij vpisa.

Prof. dr. Radko Komadina omeni, da ga na sestanku KZO, ko so obravnavali spremembo vpisa postopka na medicinsko fakulteto ni bilo, vendar šteje selekcijo po spolu za nesprejemljivo. Razloga, da se najboljši potencialni kadri ne vpisujejo na študij, ne vidi v vpisnih pogojih, ampak drugje. Meni, da je treba spremeniti število razpisanih mest, narediti program v angleškem jeziku in kot primer navede Madžarsko.

Izr. prof. dr. Maja Šoštarich vpraša, na podlagi česa so na KZO prišli do ugotovitve, da se na medicinsko fakulteto ne vpisujejo kadri, iz katerih bi postali najboljši zdravniki, in doda, da je bilo v preteklosti treba opraviti sprejemni izpit, kar prav tako ni bilo idealno orodje za izbor najboljših kadrov. Po njenem mnenju imata oba načina selekcije prednosti in slabosti.

Prof. dr. Metka Volavšek nasprotuje spolni selekciji in pove, da je namen madžarske medicinske fakultete, da izobražuje kadre z namenom, da se bodo zaposlili v Nemčiji, in ne z namenom, da bodo izobrazili kadre za lastno državo. Po njenem mnenju je treba pripraviti kriterije na način, da tuji državljani ne bodo zasedali že tako redkih študijskih mest, ki jih razpisujeta medicinski fakulteti.

Prof. dr. Zlatko Fras je prav tako proti spolni diskriminaciji, kot glavne dejavnike, ki vplivajo na odločitev dijakov za vpis, pa vidi v pogojih dela in delovnem okolju. Prisotnim razloži, da akademska medicina v Sloveniji zaradi storilnostne naravnosti izumira, in postavi retorično vprašanje, ali je morda sedaj priložnost, da se izpostavi problematika akademske medicine.

Dejstvo je, da v Sloveniji primanjkuje med 30 in 40 % zdravnikov, izziv vidi v omejitvi vpisnih mest na način, da jih ne bodo zasedli tujci iz držav tretjega sveta. Predlaga ustanovitev delovne skupine, ki se bo težave lotila celostno in pripravila dokument oz. priporočila glede selekcija vpisa, saj je uvedba sprejemnega izpita trenutno preobsežna naloga, za katero nimamo niti strokovnjakov niti virov.

Po mnenju prof. dr. Marka Hawline so sprejemni izpit boljši, saj so bolj fokusirani od zbiranja točk. Tudi sprejemni izpit, ki so ga uporabljali v preteklosti, se mu zdi primeren.

Prof. dr. Radko Komadina pohvali idejo o delovni skupini, ki se posveti analizi, kako izboljšati položaj akademske medicine, zaradi česar bo vpis na medicinsko fakulteto bolj atraktiven. To vidi tudi kot način, kako obdržati zdravnike v Sloveniji. Za naslednji korak predlaga povečanje števila študentov, saj jih bomo v nasprotnem primeru samo izobraževali za delo v državah zahodne Evrope. Situacijo vidi kot zelo kompleksno, v ozadju katere je razvrednoten zdravniški poklic.

SKLEP 3: Prisotni so seznanjeni z razmišljanji Koordinacije zdravniških organizacij. Slovensko medicinsko akademijo pozovemo, da ustanovi delovno skupino, ki bo izoblikovala stališča, kako izboljšati delovno okolje akademske medicine v Sloveniji in na ta način vplivati na vpis dijakov na medicinsko fakulteto. Uvajanja sprejemnih izpitov brez podrobnejše analize in razmisleka ne podpiramo.

Ad 4.: Strokovne prednosti in pasti zdravljenja na daljavo; R. Komadina

Prof. dr. Radko Komadina prisotnim omeni, da postaja zdravljenje na daljavo vedno pogostejše, pri čemer se vsi spoprijemamo z njegovimi negativnimi posledicami. Zagovarja stališče, da e-posvet lahko služi le za spremljanje stanja že zdravljenega pacienta, nikakor pa ga ne moremo enačiti s specialističnim posvetom.

Prof. dr. Zlatko Fras se strinja s stališčem prof. dr. Radka Komadine in doda, da pri tovrstni praksi zdravnik ni več potreben, saj lahko nasvete po telefonu daje kdor koli.

Prof. dr. Radko Komadina nadaljuje, da je e-posvet izvedljiv le v nadzorovanih okoliščinah, kjer zdravnik, ki ga sprašujejo o bolniku, tega bolnika pozna in je bil bolnik pri njem že obravnavan. Izr. prof. dr. Maja Šoštarič povzame, da bo na ZZS poslan sklep, ki e-posvet predlaga le v nadzorovanih okoliščinah in le za spremljanje že obravnavanega pacienta.

SKLEP 4: E-posvet je treba umakniti kot način obravnave bolnikov in lahko služi le v izjemnih razmerah, pri čemer mora zdravnik bolnika poznati in ga predhodno obravnavati, torej je namen e-posveta le spremljanje stanja že zdravljenega pacienta.

Ad 5.: Ponovna obravnava in potrditev priporočil za obravnavo bolnika z astmo na primarni in specialistični pulmološki ravni v Sloveniji; Z. Fras

Prof. dr. Zlatko Fras pove, da je SS za družinsko medicino pregledal priporočila za obravnavo bolnika z astmo na primarni in specialistični pulmološki ravni v Sloveniji in predlaga, da se jih sprejme.

SKLEP 5: Priporočila za obravnavo bolnika z astmo na primarni in specialistični pulmološki ravni v Sloveniji so sprejeta.

Ad 6.: Obravnava in potrditev slovenskih strokovnih stališč za zdravljenje s pripravki železa v nosečnosti ter slovenskih priporočil za rabo nujne kontracepcije; L. Meglič

Doc. dr. Leon Meglič prisotne seznanil, da so 21. maja 2021 sprejeli strokovna stališča glede zdravljenja s pripravki železa v nosečnosti, kot tudi glede priporočil za rabo nujne kontracepcije.

Priporočila so dodelali, spremenili in popravili in 18. oktobra 2021 sprejeli sklep glede priporočil za rabo kontracepcije, ki ga je potrdilo šest od sedmih članov, pri čemer se je ena članica glasovanja vzdržala.

Izr. prof. dr. Maja Šoštarich in prof. dr. Radko Komadina doc. dr. Leonu Megliču čestitata za opravljeno delo.

SKLEP 6: Slovenska strokovna stališča za zdravljenje s pripravki železa v nosečnosti in slovenska priporočila za rabo nujne kontracepcije so sprejeta.

Ad 7.: Poziv Ministrstvu za zdravje glede nastale epidemiološke situacije in odgovornosti zdravnikov (R. Komadina)

Prof. dr. Radko Komadina prisotne seznanil, da je Slovenija tik pred vrhom četrtega vala epidemije, ki bo po izračunih IJS v začetku naslednjega tedna. Takrat bo konec notranjih rezerv zdravnikov in bodo zdravniki postavljeni pred nerešljiva etična vprašanja. S tem razlogom predlaga, da GSS SZD pozove Ministrstvo za zdravje, da prepozna situacijo kot kritično in pripravi ustrezne ukrepe, skladno s katerimi bodo zdravstveni delavci izbral med manj slabimi rešitvami. Dejstvo je, da strokovni standardi, ki so veljali pred epidemijo, ne bodo več dosegljivi.

Prof. dr. Zlatko Fras potrdi, da zdravniki potrebujejo priporočila glede odločitev, ko bolnikov ne morejo več oskrbeti skladno s strokovnimi standardi. Prisotnim pove, da bo KME pripravil tovrstna priporočila, vendar je GSS dolžan, da pozove Ministrstvo za zdravje k ukrepanju.

Ob koncu epidemije bodo posamezni bolniki kazali na določene zdravnike, ki svojega dela niso opravili skladno s standardi, in omeni ZDA omeni kot dober primer ukrepanja.

Prim. Matija Cevc doda, da bi tovrsten poziv morali poslati na Ministrstvo za zdravje še danes, in predlaga, da ga pripravi prof. dr. Radko Komadina. Meni, da bi podoben poziv morala pripraviti tudi Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije.

Izr. prof. dr. Maja Šoštarich opozori, da se je treba zavedati, da na covidnih oddelkih delajo posamezniki, ki nimajo kompetenc za tovrstno delo.

Prof. dr. Radko Komadina predlaga, da GSS SZD od Ministrstva za zdravje zahteva pripravo ustreznih zaščitnih ukrepov, ko bo medicinski dogodek prišel v dekompenzirano stanje. Strokovni standardi obravnave bodo dramatično padli, za kar mora pravno odgovornost prevzeti Ministrstvo za zdravje.

SKLEP 7: GSS SZD pripravi poziv Ministrstvu za zdravje, v katerem ga pozove, da prepozna situacijo kot dekompenziran medicinski dogodek z vsemi pravnimi posledicami.

Ad 8.: Vloga strokovnih svetov pri nastajanju kurikulumov specializacije; M. Hawlina

Prof. dr. Marko Hawlina prisotne seznanja o prejetju pravne opredelitve ZZS glede vloge strokovnih svetov pri nastajanju kurikulumov specializacije in pravno mnenje prebere: [N]apačne so tudi vaše ocene, da je za tako pomembna vprašanja, kot je izobraževanje, pooblaščen Strokovni svet za oftamologijo [...] glede izobraževanja strokovnih svetov na spletni strani SZD ni navedeno, da SS odločajo o pomembnih vprašanjih glede izobraževanja[.]«

Prof. dr. Marko Hawlina vpraša, ali so strokovni sveti pooblašчени tudi o vsebinsko pomembnih vprašanjih v zvezi s specializacijo ali ne in skladno s tem popraviti pravilnik ali obvestiti strokovne svete.

Izr. prof. dr. Maja Šoštarič omeni, da je bilo s strani ZZS sprejeto, da kurikulum specializacije, nove specializacije, spremembe starih specializacij sestavljajo delovne skupine združenj, ki jih potrdi SS in nato posreduje GSS. Posledično je odločitev GSS zavezujoča, saj so v njem najvišji strokovnjaki določenih področij, in doda, da je bilo v prejšnjem sklicu ZZS, da SS ne le pišejo kurikulume, ampak da določajo tudi kriterije za akreditacije določenih učnih ustanov, v katerih se lahko izvaja specializacija. Posledično predlaga, da se na ZZS pošlje dopis, v katerem se omeni, da so SS odgovorni za sprejemanje kurikuluma za specializacijo, in dodamo tudi sklic ZZS, v katerem je navedeno, da so SS odgovorni tudi za akreditacijo.

Prof. dr. Zlatko Fras pove, da to ni prvi tovrsten poskus s strani uradnikov, da pa obstaja zakon, ki opredeljuje SZD kot organ, ki izdeluje vsebine specializacij, ZZS pa jih potrdi in nima kompetenc glede vsebin. Podpira idejo, da GSS na ZZS posreduje kratek, a oster dopis o stališču GSS.

Izr. prof. dr. Maja Šoštarič predlaga popravek pravilnika, saj so predlogi o preoblikovanju SS pogosti, kar morda kaže na to, da je treba pravilnik preoblikovati.

Prim. Matija Cevc misli, da je treba reagirati, sicer bo komisija za akreditacije tudi vsebinsko oblikovala programe.

Prof. dr. Tadej Avčin izrazi presenečenje nad dopisom, saj je pisanje programov specializacije ena temeljnih aktivnosti združenj, zato se vpraša, ali gre tu za nesporazum. Omeni, da so včasih na GSS obravnavali predloge, ki so jih prejeli naravnost od združenj in SS niso bili posrednik.

Izr. prof. dr. Maja Šoštarič pojasni, da se predloge obravnava preko SS že od zadnjega mandata dalje, pri čemer je vedno potreben zapisnik. Dejstvo pa je, da so strokovna združenja pogosto enaka strokovnim svetom.

Prof. dr. Marko Hawlina predlaga, da bi se opredelil še širše, in sicer da se mora nacionalni koordinator posvetovati s stroko. Skladno z njegovim razmišljanjem je SS neko posvetovalno telo nacionalnega koordinatorja, ki pa je vedno tudi član SS.

S tovrstno opredelitvijo je ZZS SS popolnoma suspendiral, zato je treba jasno povedati, da so SS tisti, ki odločajo o specializaciji.

Prof. dr. Marko Hawlina razloži, da je to pravno mnenje dveh pravnih na ZZS, ki odrekajo SS vlogo pri pomembnih vprašanjih glede specializacije.

Prof. dr. Radko Komadina predlaga, da se dopis naslovi na predsednico ZZS.

SKLEP 8: GSS skupaj s prof. dr. Markom Hawlino pripravi dopis in ga posreduje predsednici ZZS, prim. Matija Cevc dopolni pravilnik glede vloge SS pri specializacijah oz. izobraževanju.

Ad 9.: Etična načela zdravnikov glede izjav o cepljenju

Izr. prof. dr. Maja Šoštarič omeni, da je članica Združenja za anesteziologijo in intenzivno medicino tudi članica skupine Slovenski zdravniki, ki nasprotuje cepljenju proti covidu-19, in ali naj združenje takšno članico izključi.

Prof. dr. Radko Komadina predlaga, da vprašanje posredujemo na Častno razsodišče SZD, ki tesno sodeluje s KME.

SKLEP 9: Vprašanje glede članstva zdravnikov v SZD, ki nasprotujejo cepljenju proti covidu-19, naslovimo na ČR SZD.

Ad 10.: Prednovoletno srečanje

Prof. dr. Radko Komadina prisotne povabi na prednovoletno srečanje, ki bo v četrtek, 9. decembra 2021, ob 18.30 v gostilni Kovač, če bodo epidemiološki ukrepi to dopuščali.

SKLEP 10: Prisotni so seznanjeni in vabljeni na prednovoletno srečanje v četrtek, 9. decembra 2021.

Zapisala:
Ula Ukmar

Predsednica GSS:
izr. prof. dr. Maja Šoštarič, dr. med.

Predsednik SZD:
prof. dr. Radko Komadina, dr. med.